

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.5.2012
COM(2012) 299 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κρίση που πλήττει τη στιγμή αυτή ένα τόσο μεγάλο μέρος της Ευρώπης έχει κλονίσει την εμπιστοσύνη στην ικανότητα του ευρωπαϊκού πολιτικοοικονομικού συστήματος να πραγματοποιήσει τη φιλοδοξία της Συνθήκης της ΕΕ για την «αειφόρο ανάπτυξη ... με γνώμονα την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη». Πολλοί από τους συμπολίτες μας αισθάνονται οργή και σύγχυση μπροστά στην ταχύτητα με την οποία μια μακροχρόνια περίοδος ανοδικού επιπέδου διαβίωσης μετατράπηκε σε τεράστια χρηματοπιστωτική κρίση, με την απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας και τη διατήρηση των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους για πολλά χρόνια ακόμη. Τα χρέη, τα ελλείμματα και οι ανισοροπίες που πρέπει να αντιμετωπίσει τώρα η ΕΕ δεν εμφανίστηκαν από τη μια ημέρα στην άλλη, αλλά συσσωρεύτηκαν επί σειρά ετών, οι δε κοινωνικές συνέπειές τους είναι εκτεταμένες. Η περίοδος αυτή είναι ιδιαίτερα δύσκολη για τις εθνικές κυβερνήσεις και την ΕΕ. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε τώρα έφθασαν εν μέρει στην ΕΕ με τη χρηματοπιστωτική κρίση, και εν μέρει οφείλονται σ' εμάς. Αυτό που προέχει τώρα είναι η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της αντίδρασής μας.

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση αποκάλυψε την αλληλεξάρτηση μεταξύ όλων των οικονομιών της ΕΕ, καθώς και μεταξύ της οικονομίας της ΕΕ και των υπόλοιπων παγκόσμιων οικονομιών. Έχει φέρει επίσης στο φως σημαντικές αδυναμίες, ελλείψεις και ανισοροπίες στις πολιτικές που χαράσσονται σε παγκόσμιο, ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Από την έναρξη ήδη της κρίσης, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να αναμορφώσουν το οικονομικό μοντέλο της ΕΕ και να αποκαταστήσουν την ανταγωνιστικότητά της. Όπως ανέφερε η Επιτροπή στον χάρτη πορείας, του Οκτωβρίου 2011¹, προς τη σταθερότητα και την ανάπτυξη, τούτο σήμαινε:

- άμεση κινητοποίηση των πολιτικών για την ενίσχυση της σταθερότητας και της ανάπτυξης, ώστε να μπορέσει η ΕΕ να επανέλθει σε τροχιά διατηρήσιμης ανάπτυξης και υψηλών επιπέδων απασχόλησης,
- οικοδόμηση πιο εύρωστης και ολοκληρωμένης οικονομικής διακυβέρνησης, ώστε να επισημανθούν και να διορθωθούν οι ανισοροπίες πολύ γρηγορότερα, με την υπαγωγή των εθνικών πολιτικών σε αυστηρότερη εποπτεία στο επίπεδο της ΕΕ, ώστε να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η μελλοντική δύναμη και ευημερία κάθε κράτους μέλους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δύναμη και ευημερία όλων των υπόλοιπων κρατών μελών,
- ενίσχυση του τραπεζικού συστήματος, με την απαίτηση να παρουσιάσουν οι τράπεζες την πλήρη έκταση του χρέους τους, να εξεύρουν λύσεις για τα επισφαλή χρέη και να αναδιαρθρώσουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, ούτως ώστε να είναι σε θέση στο μέλλον να χορηγούν δάνεια στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, χωρίς να είναι αναγκασμένος ο φορολογούμενος να χρηματοδοτεί τα μέτρα διάσωσής τους,
- οριστική αντιμετώπιση των προβλημάτων της Ελλάδας με δύο μεγάλα προγράμματα χρηματοδοτικής στήριξης, καθώς και με εντατική στήριξη προγράμματος ανάκαμψης με αναπτυξιακό προσανατολισμό,

¹ COM(2011) 669

- ενίσχυση των μηχανισμών χρηματοπιστωτικής ασφάλειας της ζώνης του ευρώ με τη δημιουργία νέων τρόπων υποστήριξης των κρατών μελών με ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα χρέους, παράλληλα με την αποκατάσταση των δημόσιων οικονομικών τους, με την εξισορρόπηση των εσόδων και των δαπανών, ώστε να είναι σε θέση να χρηματοδοτούν στο μέλλον τις κοινωνικές υπηρεσίες, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τις συντάξεις, την παιδεία και τις δημόσιες υποδομές.

Ακολουθώντας αυτόν τον χάρτη πορείας επιτύχαμε σταθερή αλλά άνιση πρόοδο. Μετά την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις επανεξισορρόπησης της κατάστασης της οικονομίας μας: παρατηρείται περιορισμός των μεγάλων ελλειμμάτων τρεχουσών συναλλαγών που συσσωρεύθηκαν από το 2007/2008, προσαρμογή των μισθών προς τα άνω στις χώρες με «πλεόνασμα» και προς τα κάτω στις χώρες με «έλλειμμα», καθώς και προσαρμογή των τιμών κατοικίας σε πολλά κράτη μέλη, ώστε να επανέλθουν οι τιμές αυτές σε επίπεδα που ανταποκρίνονται περισσότερο στις βασικές οικονομικές συνθήκες. Με την υποστήριξη του νέου συστήματος οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, θα αναδυθεί ισχυρότερη ενωσιακή οικονομία μέσα από την επίπονη διαδικασία σταθεροποίησης και μεταρρύθμισης.

Η διαχρονικά σταθερή και βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και το υψηλότερο επίπεδο διαβίωσης μπορούν να θεμελιωθούν μόνο σε υγιή δημόσια οικονομικά, εις βάθος διαρθρωτική μεταρρύθμιση και στοχοθετημένες επενδύσεις. Αλλά οι προκλήσεις που συνεπάγεται αυτό, μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο αν υπάρχει επαρκής ανάπτυξη για την υποστήριξη της διαδικασίας αυτής. Η σταθερότητα και η ανάπτυξη δεν είναι αλληλοσυγκρουόμενες, αλλά οι δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος. Τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν τη σημερινή έλλειψη εμπιστοσύνης στην οικονομία με τολμηρές μεταρρυθμίσεις που αναστρέφουν τη φθίνουσα ανταγωνιστικότητά μας. Οφείλουμε να ενεργήσουμε πάραυτα για να περιορίσουμε τις ανησυχητικές αποκλίσεις της ανταγωνιστικότητάς μας εντός της ΕΕ και εντός της ζώνης του ευρώ. Παρότι η ΕΕ στο σύνολό της έχει κατορθώσει να διατηρήσει το μερίδιό της στο παγκόσμιο εμπόριο, οφείλουμε επίσης να αντιμετωπίσουμε τη φθίνουσα διεθνή ανταγωνιστικότητα και την απώλεια του μεριδίου αγοράς που είναι προφανής από τα αποτελέσματα ορισμένων κρατών μελών.

Βραχυπρόθεσμα, οι συμπολίτες μας χρειάζονται ελπίδα και προοπτικές για ένα καλύτερο μέλλον. Χωρίς τις προοπτικές αυτές, θα βρισκόμαστε πάντα αντιμέτωποι με αυξανόμενες πολιτικές και κοινωνικές δυσχέρειες για την πραγματοποίηση των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων που, με τη σειρά τους, θα καθυστερούν την ανάκαμψη. Οφείλουμε να οικοδομήσουμε τη συναίνεση και την εμπιστοσύνη ως προς την ανάγκη πραγματοποίησης αλλαγών και ως προς τις επιλογές που πρέπει να γίνουν. Οι κοινωνικοί εταίροι θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον διάλογο αυτό.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει την αναπτυξιακή πτυχή της συνολικής στρατηγικής της, συνδυάζοντας τις δυνατότητες των κρατών μελών σε εθνικό επίπεδο με τη δράση σε ενωσιακό επίπεδο, βάσει της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και των νέων δομών διακυβέρνησης. Ορισμένα από τα βασικά συστατικά στοιχεία της αναπτυξιακής αυτής πρωτοβουλίας υπάρχουν ήδη, αλλά πρέπει να υλοποιηθούν. Για διάφορα άλλα θα απαιτηθούν όραμα, θάρρος και ηγετικό πνεύμα προκειμένου να αποδεσμευθεί το δυναμικό τους, αλλά οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ΕΕ απαιτούν τολμηρή και αποτελεσματική δράση.

Στην παρούσα ανακοίνωση η Επιτροπή προτείνει ορισμένα στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν μέρος μιας αναπτυξιακής πρωτοβουλίας που θεμελιώνεται σε δύο αλληλοενισχυόμενους άξονες:

- έναν άξονα σε ενωσιακό επίπεδο, βασιζόμενο στα ισχυρά σημεία και τις συνέργειες που προκύπτουν από τη συνεργασία σε ενωσιακό επίπεδο,
- έναν άξονα σε επίπεδο κρατών μελών, βασιζόμενο στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Μετά την άτυπη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Μαΐου και ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται ως προς όλες τις συνιστώσες που μπορούν να συμβάλουν στην ισχυρότερη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΝΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Στο επίπεδο της ΕΕ, θεσπίσαμε τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»², η οποία έχει σχεδιαστεί για την υλοποίηση έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Αυτή είναι η πλατφόρμα για την υλοποίηση νέας αναπτυξιακής πρωτοβουλίας. Οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» αφορούν την απασχόληση, την ενέργεια, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την έρευνα και τη μείωση της φτώχειας, και έχουν εγκριθεί από όλα τα κράτη μέλη. Αποτελούν δείκτες του τρόπου με τον οποίο θα πρέπει να επιδιώκονται οι μεταρρυθμίσεις στην Ευρώπη. Η εφαρμογή τους θα δώσει ώθηση στην ανταγωνιστικότητα και θα διευκολύνει τη σύγκλιση, ανάγοντας την ΕΕ σε ένα μοντέλο υψηλότερης ανάπτυξης. Αναλαμβάνοντας δραστικότερες δεσμεύσεις έναντι του στόχου E&A, και συγκεκριμένα αφιερώνοντας το 3% του ΑΕΠ στην E&A, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε 3,7 εκατ. θέσεις εργασίας και να αυξήσουμε το ΑΕΠ της ΕΕ κατά 800 δισεκατ. ευρώ έως το 2020. Η επίτευξη των στόχων μας στον τομέα της αλλαγής του κλίματος και της ενέργειας, έως το 2020, θα δημιουργήσει έως 5 εκατ. θέσεις εργασίας, θα αυξήσει την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης και θα συμβάλει στην εκπλήρωση των στόχων μας όσον αφορά το κλίμα. Ο απεγκλωβισμός τουλάχιστον 20 εκατ. ανθρώπων από τη φτώχεια, όχι μόνο θα βελτιώσει τη ζωή τους, αλλά και θα αποφέρει οικονομικά οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της. Τα στοιχεία αυτά φανερώνουν ότι είναι εφικτό να δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας και επιχειρηματικές διεξόδους σε ολόκληρη την ΕΕ, ούτως ώστε να μειωθεί σημαντικά η ανεργία και να παρασχεθεί καλύτερο και οικολογικότερο μέλλον για τους πολίτες μας.

2.1. Αξιοποίηση του αναπτυξιακού δυναμικού της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

Πολλές προσπάθειες καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια για τη δημιουργία ισχυρών μηχανισμών οικονομικής εποπτείας που είναι αναγκαίοι για την υποστήριξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Από τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόσουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της το νέο αυτό σύστημα θα εξαρτηθούν η αποτελεσματικότητα της πολιτικής και η εμπιστοσύνη στις αγορές. Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα θα είναι

² COM(2010) 2020

αναγκαίο να εμβαθύνουμε την ενοποίηση για να ολοκληρώσουμε την Οικονομική και Νομισματική μας Ένωση. Μια ισχυρή ΕΕ χρειάζεται σταθερό νόμισμα. Τούτο είναι προς όφελος όλων των κρατών μελών, είτε βρίσκονται στη ζώνη του ευρώ είτε όχι. Η αξιοπιστία του ευρώ στις διεθνείς αγορές επηρεάζει την ικανότητα της Ευρώπης να δανείζεται κεφάλαια σε εύλογες τιμές και να τα εξοφλεί μέσα από μια ισχυρή οικονομία.

- Το ενισχυμένο **Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης** εφοδιάζει την ΕΕ με ισχυρά, βάσει κανόνων, μέσα πολιτικής, τα οποία της είναι απαραίτητα για να διασφαλίσει υγιή δημόσια οικονομικά. Η προτεραιότητα που έχουν τα περισσότερα κράτη μέλη τη στιγμή αυτή είναι να διορθώσουν τα υπερβολικά τους ελλείμματα. Πέραν του «δίπτυχου» (της δεύτερης δέσμης οικονομικής διακυβέρνησης) που προτάθηκε τελευταία, δεν υπάρχει άμεση ανάγκη αλλαγής των κανόνων που συμφωνήθηκαν τελευταία. Οι υφιστάμενοι κανόνες επιτρέπουν να εκτιμηθεί η κατάσταση κάθε κράτους μέλους και να διαφοροποιηθεί σε συνάρτηση με τα δημοσιονομικά του περιθώρια και τις μακροοικονομικές τους συνθήκες, ενώ συγχρόνως διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Στο επίκεντρο της εφαρμογής των κανόνων αυτών βρίσκεται η αξιολόγηση των δημοσιονομικών μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, ιδίως από διαρθρωτικής πλευράς. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις επιπτώσεις των αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών στις δημόσιες δαπάνες που ευνοούν την ανάπτυξη και στις δημόσιες επενδύσεις. Εν ανάγκη, θα δώσει κατευθύνσεις για τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν εντός των ορίων της ΕΕ και των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων. Κατά τους προσεχείς μήνες, θα δημοσιεύσει έκθεση σχετικά με την ποιότητα των δημόσιων δαπανών στην οποία θα εξετάζονται τα ζητήματα αυτά.
- Επιτύχαμε αξιοσημείωτη πρόοδο ως προς την ενίσχυση των **μηχανισμών μας χρηματοπιστωτικής ασφάλειας**. Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας προβλέπεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2012 - ένα έτος πριν από την καθορισμένη ημερομηνία - ως ο μόνιμος μηχανισμός χρηματοδότησης για τη διαχείριση της οικονομικής κρίσης στη ζώνη του ευρώ. Μαζί με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, την Ευρωπαϊκή Διευκόλυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και διάφορους άλλους μηχανισμούς χρηματοδότησης των κρίσεων, διαθέτουμε τη στιγμή αυτή συνολική ικανότητα δανειοδότησης ύψους 800 δισεκ. ευρώ. Μαζί με την αύξηση των πόρων του ΔΝΤ που συμφωνήθηκε τελευταία, οι ευρωπαϊκοί μηχανισμοί χρηματοπιστωτικής ασφάλειας θα συμβάλουν σημαντικά στα παγκόσμια χρηματοπιστωτικά δίκτυα ασφάλειας. Αλλά ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούμε τους μηχανισμούς χρηματοπιστωτικής ασφαλείας είναι εξίσου σημαντικός. Για όλους όσους κυρώσουν τη δημοσιονομική Συνθήκη, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας προβλέπει σειρά νέων μέσων που θα επιτρέψουν στην ΕΕ να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά σε καταστάσεις κρίσης. Εν προκειμένω, η ευελιξία και η ταχύτητα δράσης έχουν θεμελιώδη σημασία.
- **Ισχυρότερος τραπεζικός κλάδος της ΕΕ:** ο κίνδυνος χρηματοπιστωτικής κατάρρευσης έχει αναστραφεί και η εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα έχει αναμορφωθεί εκ βάθρων. Οι διασυνοριακές τράπεζες έχουν τεθεί τώρα υπό την επιτήρηση εποπτικών σωμάτων, και έχουν δημιουργηθεί τρεις νέες εποπτικές αρχές της ΕΕ. Επιπλέον, έχει δημιουργηθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Συστημικών Κινδύνων για τη μακροοικονομική προληπτική εποπτεία στο επίπεδο της ΕΕ. Εξακολουθεί να είναι αναγκαία η ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης ορισμένων τραπεζών, στο

πλαίσιο της στρατηγικής που συντονίζει τη στιγμή αυτή η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Παρότι ορισμένες τράπεζες έχουν ήδη αρχίσει να εξοφλούν τα δημόσια δάνεια που έλαβαν κατά την κρίση, το κόστος για τον φορολογούμενο είναι τεράστιο. Για να διασφαλιστεί ότι ο ιδιωτικός τομέας θα καταβάλει δίκαια το δικό του μερίδιο σε τυχόν μελλοντικά μέτρα διάσωσης, η Επιτροπή θα προτείνει νομοθεσία, τον Ιούνιο, σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών και των επενδυτικών επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό, θα εξασφαλιστεί σειρά μέσων που θα επιτρέπουν, σε περίπτωση ανάγκης, τη διαχείριση της εξυγίανσης χρηματοπιστωτικών οργανισμών συστημικής σημασίας.

- **Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης:** πέραν του άμεσου χρονικού ορίζοντα, απαιτείται πιο μακροπρόθεσμη προοπτική για το μέλλον της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνηγορήσει υπέρ μιας φιλόδοξης και διαρθρωμένης αντίδρασης. Οι αναπτυξιακές προοπτικές της ΕΕ πλήττονται σοβαρά εξαιτίας της σημερινής έλλειψης εμπιστοσύνης στη ζώνη του ευρώ. Αν δεν εξαλείψουμε ορισμένες βασικές αβεβαιότητες, όπως η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα, δεν θα μπορέσουμε να αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη που αποτελεί προαπαιτούμενο για την πραγματοποίηση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Με βάση τα μέχρι σήμερα επιτεύγματα, θα πρέπει να καθορίσουμε τα κυριότερα στάδια προς την πλήρη Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Για να αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη στη ζώνη του ευρώ και στην ικανότητά μας να αντεπεξέλθουμε στις σημερινές δυσχέρειες, θα πρέπει να δείξουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε, καθώς και να αποδείξουμε την πολιτική δέσμευση των κρατών μελών έναντι του ευρώ. Για τον σκοπό αυτό, θα απαιτηθεί εκτεταμένη διαδικασία που θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα νομικά ζητήματα. Πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια πολιτική διαδικασία που θα προσδίδει δημοκρατική νομιμότητα και υποχρέωση λογοδοσίας για τις περαιτέρω ενέργειες ολοκλήρωσης. Η χαρτογράφηση των κυριότερων δομικών στοιχείων της διαδικασίας αυτής θα μπορούσε να συμπεριλάβει, μεταξύ άλλων, τη στροφή προς μια τραπεζική ένωση και ιδίως την ολοκληρωμένη χρηματοπιστωτική εποπτεία και ένα ενιαίο σύστημα εγγύησης των καταθέσεων. Στην πράσινη βίβλο του Νοεμβρίου 2011³, η Επιτροπή είχε ήδη δημοσιοποιήσει τις ιδέες της για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί η ζώνη του ευρώ να προχωρήσει στην κοινή έκδοση χρεωγράφων. Ο ρυθμός και η αλληλουχία των εξελίξεων αυτών θα πρέπει να μελετηθούν, μαζί με έναν χάρτη πορείας και ένα χρονοδιάγραμμα, αλλά αν τα ληπτέα μέτρα επιβεβαιωθούν εγκαίρως, θα υπογραμμίσουν τον μη αναστρέψιμο χαρακτήρα και τη σταθερότητα του ευρώ.

2.2. Αξιοποίηση του δυναμικού της εσωτερικής αγοράς

Η εσωτερική αγορά εμπορευμάτων λειτουργεί συνολικά, αλλά δεν ισχύει το ίδιο για τις υπηρεσίες ή για την επιγραμμική ενιαία αγορά. Η καλύτερη αξιοποίηση της εσωτερικής αγοράς αποτελεί έναν από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους τόνωσης της ανάπτυξης σε ολόκληρη την ΕΕ. Αν αποφασιστεί επιτέλους η έγκριση του **διπλώματος ευρεσιτεχνίας της ΕΕ**, θα δοθεί άμεση ώθηση στις καινοτόμους επιχειρήσεις. Έπειτα από τόσα χρόνια, ήλθε πλέον η στιγμή να λάβουμε αποφάσεις.

Τον Ιούνιο, η Επιτροπή θα προτείνει μέτρα για να βελτιωθεί η εφαρμογή της **οδηγίας για τις υπηρεσίες**. Πολλά κράτη μέλη αποφάσισαν να διατηρήσουν τους φραγμούς και

³ COM(2011) 818

περιορισμούς που εμποδίζουν τόσο τα ίδια όσο και άλλα κράτη να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη της οδηγίας ως προς την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη. Η ανάλυση της Επιτροπής φανερώνει ότι αν είχαν καταργηθεί όλοι αυτοί οι περιορισμοί, το ΑΕΠ θα μπορούσε να σημειώσει επιπλέον αύξηση έως 1,8%, πέραν του 0,8% που εκτιμάται ότι έχει ήδη αποκτηθεί από τη μερική εφαρμογή της οδηγίας. Φανερώνει επίσης ότι η μείωση ή η κατάργηση των φραγμών έχει θετικές επιπτώσεις στις εμπορικές ροές και στις άμεσες ξένες επενδύσεις, καθώς και στα επίπεδα παραγωγικότητας στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους. Τούτο θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην εξισορρόπηση μεταξύ των χωρών με «πλεόνασμα» και των χωρών με «έλλειμμα».

Αργότερα, εντός του έτους, η Επιτροπή θα προτείνει μια **δεύτερη πράξη για την ενιαία αγορά**, η οποία θα επιδιώκει να ολοκληρώσει την ενιαία αγορά σε βασικούς τομείς, όπως τις ψηφιακές και δικτυακές βιομηχανίες, όπου η ΕΕ είναι τη στιγμή αυτή υποτονική. Ο εξοπλισμός της ΕΕ με την υλική και εικονική υποδομή που χρειάζεται για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 21ου αιώνα μπορεί να ενεργοποιήσει την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι νέες τεχνολογίες και τα δίκτυα μπορούν να μειώσουν τη συμφόρηση στον εναέριο χώρο μας και στο ευρωπαϊκό οδικό δίκτυο, να διευκολύνουν τη δημιουργία έξυπνων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας που μπορούν να χρησιμοποιούν ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα, καθώς και να εξασφαλίσουν ότι όλες οι επιχειρήσεις μπορούν να διαθέτουν, μέσω νεφελοειδών υπολογιστικών συστημάτων, τεχνολογίες ικανές να αυξήσουν την παραγωγικότητα με χαμηλότερο κόστος. Η ΕΕ πρέπει να πραγματοποιήσει επενδύσεις σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, όπως στη βιοτεχνολογία, τις νανοτεχνολογίες και τις μικροτεχνολογίες, για να διατηρήσει τη μελλοντική βιομηχανική ανταγωνιστικότητά της, με την ανάπτυξη νέων εμπορευμάτων και υπηρεσιών και την αναδιάρθρωση βιομηχανικών διαδικασιών για τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας της.

Η Επιτροπή έδινε ανέκαθεν έμφαση στη σημασία της κατάργησης των διασυνοριακών φορολογικών φραγμών στην εσωτερική αγορά. Η πρόοδος σε ενωσιακό επίπεδο μπορεί να υποστηρίξει και να διευκολύνει τις δράσεις των μεμονωμένων κρατών μελών κατά την επιδίωξη των στόχων των αντίστοιχων αναπτυξιακών στρατηγικών τους, καθώς και να συμβάλει στη δημιουργία στέρεου συνολικού πλαισίου για την καλύτερη είσπραξη των εσόδων, την καταπολέμηση της απάτης και τη διασφάλιση θεμιτών και υγιών όρων ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες στο Συμβούλιο για την άρση της αναστολής των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά με τις αποταμιεύσεις και τις εντολές συνεργασίας με τις τρίτες χώρες. Αργότερα, εντός του έτους, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει ανακοίνωση που θα σκιαγραφεί τις εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισης των προβλημάτων που συνδέονται με τους φορολογικούς παράδεισους και τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο καταχρηστικός φορολογικός σχεδιασμός πρέπει να αντιμετωπιστεί παράλληλα με τη δράση για την καταπολέμηση της απάτης. Για τον σκοπό αυτό, απαιτούνται τεχνικές λεπτομέρειες και σαφείς πολιτικές δεσμεύσεις, αλλά τα οφέλη θα μπορούσαν να είναι ουσιαστικά τόσο από την πλευρά της αύξησης των εσόδων όσο και από την πλευρά της δικαιοσύνης και των καλύτερων όρων ανταγωνισμού.

Ένα σαφές παράδειγμα των θετικών σχέσεων μεταξύ των δράσεων της ΕΕ και των κρατών μελών αποτελεί ο τομέας φορολόγησης της ενέργειας. Εδώ, η πρόταση της Επιτροπής για την αναδιάρθρωση του τρόπου φορολόγησης της ενέργειας υποστηρίζει τον στόχο της μετάβασης σε μια ενεργειακά αποδοτική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών, ενώ συγχρόνως θα μειώνονται οι στρεβλώσεις που

προέρχονται από τη διαφορετική φορολόγηση ομοειδών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό. Ενισχύοντας τη φορολογική ουδετερότητα και ανταμείβοντας τη χρησιμοποίηση πιο φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας, θα συμβάλουμε στην εκπλήρωση των στόχων της ΕΕ για τη μείωση του CO₂, την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.

2.3. Αξιοποίηση του δυναμικού του ανθρώπινου κεφαλαίου

Στην τελευταία δέσμη για την απασχόληση, η Επιτροπή πρότεινε σειρά συγκεκριμένων μέτρων για ανάκαμψη συνοδευόμενη από πλούτο εργασιακών θέσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών, των κοινωνικών εταίρων, καθώς και των δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων φορέων θα είναι αναγκαία για την εφαρμογή των συγκεκριμένων δράσεων που προτείνονται για την αξιοποίηση του δυναμικού δημιουργίας θέσεων εργασίας σε βασικούς τομείς, όπως στον τομέα των ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίες), της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της πράσινης οικονομίας. Η βελτίωση της παρακολούθησης των εθνικών προγραμμάτων απασχόλησης με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης και τον πίνακα αποτελεσμάτων που πρότεινε η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω τη δυναμική των μεταρρυθμίσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, γεγονός που θα ευνοηθεί επίσης από την αμεσότερη σύνδεση μεταξύ των ειδικών ανά χώρα συστάσεων, καθώς και από τη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων, ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, όπως πρότεινε η Επιτροπή για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού (2014-2020).

Με περισσότερες από τρία εκατομμύρια κενές θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, απαιτούνται μεγαλύτερες επενδύσεις σε δεξιότητες για την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων. Τα προγράμματα σε ενωσιακό επίπεδο, όπως τα Erasmus και Leonardo, θα συμβάλουν σημαντικά στη διευκόλυνση των σπουδών, της κατάρτισης και της επαγγελματικής εμπειρίας των Ευρωπαίων σε άλλα κράτη μέλη. Χάρη στους νέους ενωσιακούς μηχανισμούς, όπως το πανόραμα και το διαβατήριο δεξιοτήτων, οι δεξιότητες που αποκτώνται σε ένα κράτος μέλος θα μπορούν να αναγνωρίζονται ευκολότερα σε όλα τα άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για να βελτιώσει την κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την αντιστοίχιση του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού, των δεξιοτήτων και των κενών θέσεων εργασίας. Πολλά μπορούν ακόμη να γίνουν με την άρση των νομικών και πρακτικών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και τον συντονισμό των διατάξεων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και με τη βελτίωση της αντιστοίχισης μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας χάρη στον μετασχηματισμό του δικτύου EURES σε ένα πραγματικό εργαλείο εύρεσης εργασίας και πρόσληψης.

2.4. Αξιοποίηση των εξωτερικών πηγών ανάπτυξης

Παρότι το εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ είναι γενικά ισοσκελισμένο, η ανά χώρα ανάλυση της Επιτροπής φανερώνει ανησυχητική απώλεια μεριδίων στις εξαγωγικές αγορές ορισμένων κρατών μελών για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Αλλά φανερώνει επίσης ότι τα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις χρησιμοποίησαν την αύξηση των εξαγωγών τους για να δώσουν ώθηση στις οικονομίες τους. Επιπλέον, τα δύο τρίτα των εισαγωγών της ΕΕ επανεξάγονται με μεγαλύτερη αξία, γεγονός που καταδεικνύει ότι η ΕΕ έχει κάθε συμφέρον να επιτείνει την προσήλωσή της στις εμπορικές και επενδυτικές της σχέσεις με βασικούς εταίρους. Μεγάλο μέρος της μελλοντικής παγκόσμιας

ανάπτυξης θα προέλθει από τις αναδυόμενες οικονομίες που διαθέτουν υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό. Η ΕΕ οφείλει να αξιοποιήσει την ανάπτυξη αυτή συνάπτοντας διμερείς και περιφερειακές εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες με τους κυριότερους εταίρους της. Η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την Κορέα που τέθηκε πρόσφατα σε ισχύ, καταδεικνύει ήδη τα οφέλη της με την αύξηση κατά 20% των εξαγωγών της ΕΕ στη χώρα αυτή το 2011. Η ΕΕ διαπραγματεύεται τη στιγμή αυτή διάφορες συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και πολλές άλλες ακολουθούν την ίδια διαδικασία. Προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα τεράστια οφέλη που προσφέρουν, οφείλουμε να επισπεύσουμε τον ρυθμό των διαπραγματεύσεων και της επικύρωσης.

2.5. Αξιοποίηση του ενωσιακού δυναμικού χρηματοδότησης της ανάπτυξης που χρειάζεται η Ευρώπη

Ακόμη και σε καιρούς αυστηρής δημοσιονομικής εξυγίανσης, είναι αναγκαίο να πραγματοποιούνται στοχοθετημένες δημόσιες δαπάνες και επενδύσεις. Η Επιτροπή έχει ενθαρρύνει την φιλική προς την ανάπτυξη εξυγίανση, παροτρύνοντας τα κράτη μέλη να διατηρήσουν τις δαπάνες για την έρευνα, την εκπαίδευση, την ενέργεια και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Παρά το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι μικρός, ανερχόμενος σε 1% μόνο του ΑΕΠ της ΕΕ, προσφέρει τεράστια προστιθέμενη αξία και μπορεί να δράσει καταλυτικά για την ανάπτυξη σε ολόκληρη την Ευρώπη.

- **Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020:** η Επιτροπή έχει υποβάλει προτάσεις για έναν προϋπολογισμό ανάπτυξης και επενδύσεων της ΕΕ κατά την προσεχή οικονομική περίοδο. Οι προτάσεις της Επιτροπής συνδέουν τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με τη στήριξη του προϋπολογισμού της ΕΕ με σκοπό την αρωγή των κρατών μελών για την πραγματοποίηση των απαραίτητων αλλαγών και επενδύσεων. Οι προτάσεις αυτές περιλαμβάνουν καινοτόμες ιδέες για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας, για τη σύνδεση της Ευρώπης, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ευρυζωνικών ζευξέων, καθώς και για τον εκσυγχρονισμό της γεωργικής πολιτικής και την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης. Πάνω από 600 δισεκατ. ευρώ του προϋπολογισμού που προτείνει η Επιτροπή θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση της έρευνας, των διευρωπαϊκών δικτύων, των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο, την πολιτική συνοχής και την αγροτική ανάπτυξη. Σε συνδυασμό με το αποτέλεσμα μόχλευσης της εθνικής συγχρηματοδότησης και τη χρησιμοποίηση καινοτόμων χρηματοοικονομικών μέσων, το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει **σημαντικό προϋπολογισμό για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.**

Η Επιτροπή πρότεινε να χρησιμοποιηθούν **ομόλογα έργου** για τη χρηματοδότηση ορισμένων έργων υποδομής και για να αξιοποιηθεί περισσότερο η χρηματοδότηση επιχορηγήσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα ομόλογα έργου έχουν μελετηθεί για να αναπτύξουν τις κεφαλαιαγορές ομολόγων ως επιπλέον πηγή χρηματοδότησης των έργων υποδομής και για να τονώσουν τις βασικές στρατηγικές υποδομών της ΕΕ στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ευρυζωνικών δικτύων. Ο στόχος είναι να προσελκυσθούν θεσμικοί επενδυτές στις κεφαλαιαγορές για τη χρηματοδότηση εμπορικά βιώσιμων έργων, που διαθέτουν σταθερές και προβλέψιμες ταμειακές ροές, με τη βελτίωση της πιστωτικής ποιότητας των ομολόγων έργου που εκδίδονται από ιδιωτικές εταιρείες. Προκειμένου να εξετάσει την προσέγγιση αυτή, η Επιτροπή πρότεινε πιλοτική φάση ομολόγων έργου για την

περίοδο 2012-2013. Οι συννομοθέτες ενεργούν γρήγορα για να επιτραπεί στην ΕΤΕπ να επεκτείνει σταδιακά πιλοτικά έργα το τρέχον έτος.

- **Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2013:** η Επιτροπή πρότεινε να αυξηθούν κατά 7% οι πιστώσεις πληρωμών για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις αναμενόμενες αιτήσεις πληρωμών των κρατών μελών. Αυτή η αύξηση παραμένει κάτω από το ανώτατο όριο των πιστώσεων πληρωμών, το οποίο συμφωνήθηκε βάσει του ισχύοντος δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Το σύνολο των πληρωμών αυτών θα διατεθεί για την υποστήριξη των παραγωγικών επενδύσεων, της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και για τη χρηματοδότηση της έρευνας στα κράτη μέλη. Σε ορισμένα κράτη μέλη τα κονδύλια της ΕΕ συγχρηματοδοτούν περισσότερο από το 50% του συνόλου των δημόσιων επενδύσεων· έτσι, η ικανότητα τήρησης των υποχρεώσεων της ΕΕ αποτελεί σημαντικό τρόπο προώθησης της ανάπτυξης.
- **Στοχοθέτηση των διαρθρωτικών ταμείων στην ανάπτυξη και τη σύγκλιση την περίοδο 2012-2013:** κατά μέσο όρο, η πολιτική συνοχής της ΕΕ κινητοποιεί 65 δισεκ. ευρώ ετησίως για επενδύσεις που στηρίζουν την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Για να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι ανάγκες που προκύπτουν από την κρίση, έχουν αναπρογραμματιστεί 17 δισεκατ. ευρώ στο πλαίσιο έντονης μεταφοράς κεφαλαίων υπέρ της έρευνας και της καινοτομίας, της υποστήριξης των ΜΜΕ και της υλοποίησης μέτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης των ευάλωτων ατόμων στην αγορά εργασίας, καθώς και των επενδύσεων στις υποδομές και την ενεργειακή απόδοση. Οι προσπάθειες αυτές θα συνεχιστούν. Περισσότερα από 7 δισεκατ. ευρώ αναπρογραμματίστηκαν τελευταία στο πλαίσιο της συλλογικής πιλοτικής δράσης της Επιτροπής για την αύξηση της στήριξης με σκοπό την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και την πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση.
- **Αύξηση του καταβεβλημένου κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ):** για να συμμορφωθεί με τις αρχές της ορθής τραπεζικής πρακτικής, η ΕΤΕπ πρέπει να αυξήσει το καταβεβλημένο κεφάλαιό της προκειμένου να διατηρήσει το σημερινό υψηλό επίπεδο της ετήσιας δανειοδοτικής δραστηριότητάς, που ανέρχεται σε περίπου 65 δισεκ. ευρώ ετησίως. Όπως πρότεινε η Επιτροπή, μια αύξηση 10 δισεκ. ευρώ του καταβεβλημένου κεφαλαίου θα πρέπει να εγκριθεί από τους μετόχους των κρατών μελών της, στο πλαίσιο μιας νέας αναπτυξιακής πρωτοβουλίας της ΕΕ. Αυτό θα αυξήσει σημαντικά τον συνολικό δανεισμό κατά έως και 180 δισεκ. ευρώ. Οι πρόσθετες πιστώσεις που θα μπορούσαν να χορηγηθούν χάρη σε μια τέτοια αύξηση κεφαλαίου θα πρέπει να κατανεμηθούν σε ολόκληρη την ΕΕ, μεταξύ άλλων στις πιο ευάλωτες χώρες. Οι πιστώσεις αυτές θα πρέπει να χρησιμεύσουν για την αρωγή του τομέα ΜΜΕ, καθώς και των τομέων της ενεργειακής απόδοσης και της ανακαίνισης κατοικιών, οι οποίοι μπορούν να δημιουργήσουν την τόσο αναγκαία απασχόληση στον σκληρά πληττόμενο κατασκευαστικό τομέα και να βοηθήσουν την ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της στον τομέα του κλίματος και της ενέργειας. Εάν εγκριθεί η εν λόγω αύξηση κεφαλαίου, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με σκοπό να τα βοηθήσει να χρησιμοποιήσουν μέρος των χορηγήσεων των διαρθρωτικών ταμείων, ούτως ώστε να επιμεριστεί ο κίνδυνος του δανείου της ΕΤΕπ και να παρασχεθούν δανειακές εγγυήσεις στις ΜΜΕ. Ο συνδυασμός αυτός των χρηματοπιστωτικών μέσων θα

μπορούσε να τονώσει τις οικονομικές δραστηριότητες σε όλους τους τομείς και σε όλες τις περιοχές, καθώς και να συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος πρόσβασης σε πιστώσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ΜΜΕ.

- **Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:** η Επιτροπή πρότεινε να δημιουργηθεί φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Σύμφωνα με την πρότασή της⁴, το προϊόν του εν λόγω φόρου (που εκτιμάται σε 57 δισεκ. ευρώ περίπου) θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων που ευνοούν την ανάπτυξη και/ή την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, ορισμένα έσοδα που προορίζονται για τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση των συνεισφορών των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΝΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Αξιοποίηση του δυναμικού του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2012

Για να μας φέρει πιο κοντά στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η Επιτροπή διαβίβασε στο Συμβούλιο επικεντρωμένες συστάσεις για κάθε κράτος μέλος στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2012 και του ενισχυμένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Οι εν λόγω συστάσεις βασίζονται σε εις βάθος ανάλυση της κατάστασης κάθε κράτους μέλους, ως προς την εφαρμογή των συστάσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2011⁵, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο ακολούθησαν τα κράτη μέλη τις κατευθύνσεις της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης⁶. Κάθε κράτος μέλος έχει τις ιδιαιτερότητές του και οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις της Επιτροπής είναι προσαρμοσμένες έτσι ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα ισχυρά και αδύνατα σημεία κάθε χώρας, καθώς και την ικανότητά της να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις. Ωστόσο, οι οικονομίες όλων των κρατών μελών είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους, όχι μόνο από τις πολιτικές επιλογές, την ιστορία και τη γεωγραφία, αλλά και από τις δυναμικές που ενεργοποιούν οι νέες τεχνολογίες οι οποίες επιταχύνουν την ολοκλήρωση των αγορών περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Η σώρευση των εθνικών καταστάσεων είναι αυτή που διαμορφώνει τον γενικό προσανατολισμό της ΕΕ. Θα υπάρξουν αναπόφευκτα θετικές και αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις για την υπόλοιπη ΕΕ από την εθνική δράση (ή αδράνεια) και, ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο ένα σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης σε ολόκληρη την ΕΕ που θα υλοποιηθεί μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (βλ. παράρτημα 1).

Για πρώτη φορά, η Επιτροπή έχει επίσης εκπονήσει εμπειριστατωμένες ανασκοπήσεις με βάση τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών⁷. Η διαδικασία αυτή έχει σχεδιασθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ευνοεί τη γενική μακροοικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη, καθώς και να παρέχει έναν μοχλό για μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα. Με τη διαδικασία αυτή, η πρώτη έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης δημοσιεύθηκε

⁴ COM (2011)594 και COM (2011) 510

⁵ COM(2011) 400

⁶ COM(2011) 815

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση μακροοικονομικών ανισορροπιών.

τον Φεβρουάριο. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής, η πρώτη σειρά εμπειριστατωμένων αναλύσεων που πραγματοποιήθηκε κάλυπτε δώδεκα χώρες (Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρο, Ουγγαρία, Σλοβενία, Φινλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο)⁸. Οι αναλύσεις αυτές επιβεβαίωσαν την ύπαρξη ανισορροπιών που δεν είναι μεν υπερβολικές, αλλά απαιτούν προσοχή, καθώς και τη συνέχιση της επανεξισορρόπησης που βρίσκεται σε εξέλιξη μεταξύ των χωρών με «πλεόνασμα» και των χωρών με «έλλειμμα». Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις περιλαμβάνουν προληπτικές συστάσεις που καλύπτουν πολιτικές για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας και της προσαρμογής της αγοράς εργασίας, την απομόχλευση από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τη σταθεροποίηση στις αγορές περιουσιακών στοιχείων.

3.2. Αξιολόγηση και συστάσεις από την Επιτροπή

Σύμφωνα με τη συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διορθώσουν τις ανισορροπίες στα δημόσια οικονομικά τους και να διασφαλίσουν τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα, αλλά όχι πάντα με την πλέον φιλική προς την ανάπτυξη κατεύθυνση. Η ανεργία, ιδίως μεταξύ των νέων, αποτελεί σοβαρό πρόβλημα που μπορεί να επιλυθεί μόνο με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, πρέπει να αναληφθεί άμεση δράση για να αυξηθούν η απασχόληση και η παραγωγικότητα, να εξασφαλιστεί καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ της προσφοράς εργασίας και της ζήτησης δεξιοτήτων και να βελτιωθεί η κατάρτιση, ώστε να ευνοηθεί η επαγγελματική επανένταξη στο πλαίσιο εύρυθμων αγορών εργασίας. Γενικότερα, πρέπει να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης, και ιδίως τα επίπεδα της φτώχειας.

Πολλά κράτη μέλη, ιδίως οι χώρες στις οποίες εφαρμόζεται πρόγραμμα διαρθρωτικής προσαρμογής και οι χώρες που υπόκεινται σε στενή επιτήρηση της αγοράς, πραγματοποιούν σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων και στις αγορές εργασίας τους. Οι προσπάθειες αυτές έχουν ουσιαστική σημασία για τη διατήρηση της ανάκαμψης και της διαρκούς ανάπτυξης, καθώς και για την επιτυχία της γενικότερης μείωσης των μακροοικονομικών ανισορροπιών στο εσωτερικό της Ευρώπης. Ωστόσο, απαιτείται πολύ μεγαλύτερη δράση σε όλη την ΕΕ για να απελευθερωθεί το αναπτυξιακό δυναμικό μας, να δημιουργηθούν ευκαιρίες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες των νέων πηγών απασχόλησης, όπως για παράδειγμα, στην «πράσινη» οικονομία – υπηρεσίες, ενεργειακοί τομείς, τουρισμός – και στην ψηφιακή οικονομία, καθώς και να βελτιωθεί το επίπεδο των δεξιοτήτων και της καινοτομίας. Απαιτείται επείγοντως δράση που θα στηρίξει την ανάκαμψη και το επίπεδο διαβίωσης και θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της γήρανσης του πληθυσμού.

Η Επιτροπή διαπιστώνει με ανησυχία ότι το επίπεδο των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τα κράτη μέλη δεν επιτρέπει στην ΕΕ να επιτύχει τους πρωταρχικούς στόχους της για το 2020 σε βασικούς τομείς, όπως τα ποσοστά απασχόλησης, η Ε&Α, η εκπαίδευση και η καταπολέμηση της φτώχειας. Ωστόσο, η επίτευξη των στόχων αυτών είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης.

⁸ Οι «χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα» (η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Ρουμανία) δεν περιλαμβάνονταν στη διαδικασία αυτή.

Με ποιο τρόπο μπορούν τα κράτη μέλη να απελευθερώσουν το αναπτυξιακό δυναμικό τους;

Στην Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης του 2012, η Επιτροπή ανέφερε ότι οι προσπάθειες σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο θα πρέπει να επικεντρωθούν, το 2012, σε πέντε προτεραιότητες:

- επιδίωξη διαφοροποιημένης φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης,
- αποκατάσταση της κανονικής δανειακής ροής προς την οικονομία,
- προώθηση της σημερινής και μελλοντικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας,
- αντιμετώπιση της ανεργίας και των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης,
- εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης.

Η παρούσα ενότητα συνοψίζει τα κυριότερα συμπεράσματα της ανά χώρα ανάλυσης της Επιτροπής, με βάση τα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης των κρατών μελών, τα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης και, ανάλογα με την περίπτωση, τις δεσμεύσεις του Συμφώνου για το Ευρώ +. Το πλαίσιο στην αρχή κάθε ενότητας συνοψίζει τις κυριότερες ειδικές ανά χώρα συστάσεις και επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο η εφαρμογή τους μπορεί να συμβάλει στις εθνικές αναπτυξιακές προοπτικές.

Επιδίωξη διαφοροποιημένης φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης

Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση σκοπό έχουν να διασφαλίσουν ότι όλα τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν σταδιακά υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές. Οι συστάσεις αυτές συνάδουν προς τις διαφοροποιημένες δημοσιονομικές στρατηγικές που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, ιδίως τους δημοσιονομικούς και μακροοικονομικούς χρηματοπιστωτικούς κινδύνους. Όσον αφορά τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του επιπέδου του χρέους, συνιστάται στα κράτη μέλη να διατηρήσουν τις δημόσιες επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, της εκπαίδευσης, και της ενέργειας, καθώς και να καταστήσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων, περισσότερο βιώσιμα και αποτελεσματικά. Υπάρχουν διάφορες συστάσεις στον τομέα της φορολογίας που επιδιώκουν να μετατοπίσουν το βάρος από την εργασία στο περιβάλλον και την κατανάλωση, να αυξήσουν την αποδοτικότητα με την εξάλειψη πολλαπλών απαλλαγών (συμπεριλαμβανομένων των μειωμένων συντελεστών), καθώς και να καταπολεμήσουν τη φοροδιαφυγή και την παραοικονομία. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη δημοσιονομική πειθαρχία σε υποεθνικό επίπεδο.

Βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, 23 κράτη μέλη υπόκεινται σήμερα στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Για τα κράτη αυτά, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο αυτής της δέσμης μέτρων λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη τήρησης των διορθωτικών συστάσεων που έχουν ήδη διατυπωθεί από το Συμβούλιο. Στις περιπτώσεις της Γερμανίας και της Βουλγαρίας, η Επιτροπή αποφάσισε, στις 30 Μαΐου, να προτείνει την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Επιπλέον, μετά

την αξιολόγηση της δράσης που ανέλαβε η Ουγγαρία, και σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης πρόταση απόφασης του Συμβουλίου, τον Μάρτιο του 2012, για την άρση της αναστολής αναλήψεων υποχρεώσεων από το Ταμείο Συνοχής. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις ενθαρρύνουν τις αρχές των κρατών μελών που δεν ευρίσκονται στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος να εφαρμόσουν δημοσιονομικά προγράμματα που είναι μεν φιλικά προς την ανάπτυξη, αλλά και αποσκοπούν στην επίτευξη και διατήρηση της δημοσιονομικής κατάστασης που διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, συμπεριλαμβανομένου του κόστους γήρανσης του πληθυσμού.

Από την ανάλυση της Επιτροπής προκύπτει ότι τα κράτη μέλη βρίσκονται συνολικά σε καλό δρόμο όσον αφορά τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης που καταβάλλουν, μειώνοντας τα δημοσιονομικά τους ελλείμματα. Αυτά τα ελλείμματα προβλέπεται να μειωθούν από 4,5% το 2011 σε 3,5% το 2012. Ωστόσο, ο δείκτης του δημόσιου χρέους εξακολουθεί να αυξάνεται, θα ανέλθει δε στο 86% του ΑΕΠ το 2012, ποσοστό που οφείλεται επίσης στην επιβράδυνση της ανάπτυξης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι ουσιώδες να τηρηθούν οι συμφωνηθείσες προθεσμίες για τη **διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων**, και να προχωρήσουμε γρήγορα προς την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων που έχει καθορίσει το Συμβούλιο. Οι δημοσιονομικές αυτές προσαρμογές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν κατά τρόπο που να υποστηρίζει περισσότερο τη διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη, όπως περιγράφεται κατωτέρω. Τούτο συνάδει προς το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο επιτρέπει τη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών παράλληλα προς την πορεία διαρθρωτικής προσαρμογής για τη διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων και την ενδεχόμενη επίτευξη των μεσοπρόθεσμων στόχων. Η ανάλυση της Επιτροπής υπογραμμίζει, συγχρόνως, ότι τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε στενότερη επιτήρηση της αγοράς οφείλουν να επιδιώξουν πιο φιλόδοξη εξυγίανση ακόμη και ενόψει του δυσμενέστερου, απ' ό,τι αναμενόταν, μακροοικονομικού περιβάλλοντος. Επίσης, συνιστάται στις χώρες που εξέρχονται από τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα δημοσιονομικά περιθώρια για να πραγματοποιήσουν επενδύσεις τόνωσης της ανάπτυξης. Θεσπίζονται ενισχυμένα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι η δημοσιονομική πειθαρχία σε επίπεδο κεντρικής διακυβέρνησης συνοδεύεται με εξίσου αποτελεσματική δράση για τη διατήρηση των δημόσιων οικονομικών υπό έλεγχο, στα **υποεθνικά** επίσης **επίπεδα**. Τούτο αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση σε διάφορες ομοσπονδιακές ή περιφερειακού χαρακτήρα χώρες.

Θα είναι σημαντικό να βελτιωθεί η ποιότητα των δημόσιων οικονομικών, με την ιεράρχηση των δαπανών για τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τη διασφάλιση της χρησιμοποίησης των δαπανών με όσο το δυνατό αποδοτικότερο τρόπο. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των δαπανών και στην ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων. Η Επιτροπή δρομολόγησε τελευταία μια φιλόδοξη πρόταση για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν, από την πλευρά τους, τη μεγαλύτερη συμμόρφωσή τους προς τους κανόνες και τον καλύτερο εσωτερικό συντονισμό των παρεμβάσεων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων σε εθνικό επίπεδο.

Τα **συνταξιοδοτικά συστήματα** προσαρμόζονται για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της γήρανσης του πληθυσμού, με σημαντικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούνται σε

διάφορες χώρες με κοινό χαρακτηριστικό την παράταση του επαγγελματικού βίου. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές είναι θεμελιώδεις για τη συγκράτηση των δημοσιονομικών δαπανών και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας των κατάλληλων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας. Παράλληλα, είναι αναγκαίο να προσελκυσθούν οι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι στην απασχόληση και να διατηρηθούν στο εργατικό δυναμικό, με την επανεξέταση των σημερινών συνταξιοδοτικών πρακτικών, σε συνάρτηση με την επιμήκυνση του προσδόκιμου ζωής, καθώς και να εξεταστεί η επάρκεια του επιπέδου των συντάξεων για να προληφθεί η φτώχεια σε μεγάλη ηλικία. Η πρόοδος είναι λιγότερο αισθητή στον τομέα των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, όπου η ανάγκη πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και στη μακροχρόνια περίθαλψη πρέπει να συμβιβάζεται με συνεχώς αυξανόμενες οικονομικές πιέσεις οφειλόμενες σε δημογραφικές εξελίξεις.

Για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, πολλά κράτη μέλη **αυξάνουν τους φόρους**. Η Επιτροπή ζήτησε να μετατοπιστεί η φορολόγηση από την εργασία προς τις επιζήμιες για το περιβάλλον πρακτικές, την κατανάλωση και την ακίνητη περιουσία, και να διασφαλιστεί, παράλληλα, ότι οι φόροι δεν θα επιβαρύνουν δυσανάλογα τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα. Ενώ ορισμένα κράτη μέλη έχουν αυξήσει σημαντικά τους φόρους κατανάλωσης και έχουν αρχίσει να αναστρέφουν τη φθίνουσα τάση της περιβαλλοντικής φορολογίας, δεν υπάρχουν ενδείξεις για συνολική μείωση της φορολόγησης της εργασίας. Καταβάλλονται ορισμένες προσπάθειες που θα πρέπει να συνεχιστούν για να εξαλειφθούν οι φορολογικές απαλλαγές και επιδοτήσεις, καθώς και οι μειωμένοι συντελεστές, όπως στην περίπτωση του ΦΠΑ. Έχει αναληφθεί δράση για τη βελτίωση της συμμόρφωσης προς τις φορολογικές διατάξεις, αλλά απαιτούνται ακόμη πιο σθεναρά μέτρα για την καταπολέμηση της **παραοικονομίας**.

Αποκατάσταση της κανονικής δανειακής ροής προς την οικονομία

Για να συμβάλουν στην αποκατάσταση της κανονικής δανειακής ροής προς την οικονομία, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις επικεντρώνονται στην ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα, ενώ συγχρόνως αποφεύγουν την υπερβολική απομόχλευση.

Καταβάλλονται προσπάθειες για να συνεχιστεί η **αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα** και να ενισχυθεί το εποπτικό πλαίσió του, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις συστάσεις της ΕΕ. Η κατάσταση των τραπεζών που έχουν βρεθεί περισσότερο εκτεθειμένες στην κρίση και εξακολουθούν να είναι ευάλωτες παραμένει ιδιαίτερα ανησυχητική. Τούτο εξηγεί τις εκκλήσεις για μεγαλύτερη αναδιάρθρωση και περισσότερα προληπτικά μέτρα στις συστάσεις προς ορισμένες χώρες.

Η αποκατάσταση **κανονικού επιπέδου πιστωτικών ροών** προς την πραγματική οικονομία εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για πολλές χώρες, ιδίως για τις ΜΜΕ. Αν και αυτό εξηγείται εν μέρει από την αδυναμία των ισολογισμών και των προοπτικών των επιχειρήσεων, η έλλειψη κατάλληλων διαύλων για την προσέγγιση των ΜΜΕ έχει επίσης διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η προσφυγή σε νέες συγκεντρώσεις κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στις δυνατότητες δανεισμού μεταξύ ομοτίμων, στα ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια και στα επιχειρηματικά κεφάλαια. Τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ μπορούν να διαδραματίσουν

σημαντικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο, σε ορισμένα κράτη μέλη, με τη χρηματοδότηση δανείων και εγγυήσεων με ειδικούς μηχανισμούς.

Πολλές ΜΜΕ πάσχουν από καθυστερημένες πληρωμές εκ μέρους των δημόσιων αρχών. Το πρόβλημα αυτό εξετάζεται στη νέα οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών που θα τεθεί σε ισχύ τον Μάρτιο του 2013. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να καταβάλουν πρόσθετες προσπάθειες για να απορροφηθούν οι καθυστερούμενες οφειλές που θα έχουν συσσωρευθεί έως ότου τεθεί σε ισχύ η οδηγία.

Προώθηση της σημερινής και μελλοντικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας

Για την προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις επικεντρώνονται στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, καθώς και στη μείωση του διοικητικού φόρτου, και στο άνοιγμα των βιομηχανιών δικτύου, όπως της ενέργειας, των σιδηροδρόμων και των τηλεπικοινωνιών στον ανταγωνισμό, ώστε να παρέχονται καλύτερες υπηρεσίες σε καλύτερες τιμές στις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, συνιστούν μεγαλύτερη ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών. Οι συστάσεις αυτές καλύπτουν την εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες με την άρση των αδικαιολόγητων ή δυσανάλογων περιορισμών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας. Εξετάζουν, επίσης, τους συνεχιζόμενους περιορισμούς στον τομέα του λιανικού εμπορίου. Διάφορες άλλες συστάσεις εξετάζουν την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων, και τη μεγαλύτερη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Σε πολλά κράτη μέλη δεν υπάρχει επαρκής πρόσβαση σε ορισμένες **υπηρεσίες**. Για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή, θα ήταν σκόπιμο να εφαρμοστούν με πιο φιλόδοξο τρόπο η οδηγία για τις υπηρεσίες, καθώς και τα μέτρα που αποβλέπουν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και της ανταγωνιστικότητας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου, ώστε να μειωθούν οι φραγμοί στην είσοδο των επιχειρήσεων στην αγορά και στην έξοδό τους από την αγορά, και να εξαλειφθούν οι αδικαιολόγητοι περιορισμοί στις επιχειρήσεις και τις επαγγελματικές υπηρεσίες, τα νομικά επαγγέλματα, τους λογιστικούς ή τεχνικούς συμβούλους, την υγεία και τους κοινωνικούς τομείς. Το άνοιγμα των **αγορών δημοσίων προμηθειών** με την εντατική επιδίωξη διασυννοριακών προσφορών θα προωθούσε επίσης νέες ευκαιρίες, νέες διαδικασίες και καινοτομία.

Η εκτέλεση των βασικών **βιομηχανιών δικτύου** - στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας και των ευρυζωνικών δικτύων - πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά. Οι επενδύσεις σε υποδομές είναι αναγκαίες σε πολλές χώρες για να βελτιωθούν οι διασυνδέσεις, να διευρυνθεί η προσφορά και να επιτραπεί ο ανταγωνισμός των τιμών. Λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου δημοσιονομικού περιθωρίου ελιγμών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται καινοτόμες μορφές χρηματοδότησης που συνδυάζουν ιδιωτικές και δημόσιες πηγές, όπως τα ομόλογα έργου της ΕΕ. Τα επίπεδα του ανταγωνισμού παραμένουν χαμηλά σε πολλές αγορές και το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο δεν έχει ακόμα τεθεί πλήρως σε ισχύ: τα μισά από τα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμα μεταφέρει τις οδηγίες της εσωτερικής αγοράς ενέργειας ή δεν τις έχουν μεταφέρει σωστά. Σε πολλά κράτη μέλη πρέπει να αυξηθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των παρόχων ενέργειας, να αρθούν οι ελεγχόμενες τιμές και να αυξηθεί η ανεξαρτησία του ρυθμιστικού φορέα. Στον τομέα των μεταφορών, ιδίως των σιδηροδρομικών, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες

για να μειωθούν ο φόρτος ρυθμίσεων και οι φραγμοί πρόσβασης στα μεγάλα κράτη μέλη ή σε κράτη μέλη διέλευσης. Ο μέσος όρος διείσδυσης των ευρυζωνικών συνδέσεων παραμένει χαμηλός και υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των υπηρεσιών και διασφάλισης της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Οι βελτιώσεις ως προς την αποδοτικότητα των πόρων και η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών έχουν βασική σημασία για την περαιτέρω ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης ενόψει της αυξανόμενης ανεπάρκειας των πόρων και της αστάθειας των τιμών, καθώς και της εν εξελίξει αλλαγής του κλίματος. Η αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των πόρων και η καλύτερη διαχείριση των φυσικών πόρων θα προσφέρουν σημαντικές οικονομικές ευκαιρίες για την αυριανή ανάπτυξη και απασχόληση, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της παραγωγικότητας, τη μείωση των δαπανών και την αύξηση της καινοτομίας.

Απαιτούνται υψηλά επίπεδα **E&A και καινοτομίας** για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Ακόμη και αν ορισμένα από τα κράτη μέλη περιλαμβάνονται μεταξύ των χωρών που κατέχουν το παγκόσμιο προβάδισμα σε πολλούς τομείς, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά χάνει έδαφος με την πάροδο του χρόνου. Οι δημόσιες δαπάνες στον τομέα της έρευνας πλήττονται από τη δημοσιονομική εξυγίανση σε πολλά κράτη μέλη, αντί να προστατεύονται ή να αυξάνονται. Απαιτούνται αναμφισβήτητα επιπλέον ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της E&A και, εν ανάγκη, θα πρέπει να προωθηθούν με δημόσια κίνητρα. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα πρέπει να μεταφέρονται στην αγορά με προ-εμπορικές συμβάσεις. Γενικότερα, υπάρχει προφανής ανάγκη για περισσότερες συμπράξεις μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, των ερευνητικών οργανισμών και των επιχειρήσεων, με την πλήρη αξιοποίηση των διαθέσιμων ενωσιακών μέσων.

Αντιμετώπιση της ανεργίας και των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης

Πολλές από τις συστάσεις αφορούν τη δημιουργία των συνθηκών που θα επιτρέψουν τη βελτίωση των επιπέδων απασχόλησης, την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την παραμονή των εργαζομένων σ' αυτήν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, τον περιορισμό της πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και τη βελτίωση της κατάρτισης, καθώς και στην επαγγελματική κατάρτιση και την ανάπτυξη περιόδων μαθητείας. Σε διάφορες συστάσεις, εξετάζεται το ζήτημα της μείωσης της φτώχειας και της παροχής βοήθειας σε ευάλωτες ομάδες. Υπάρχουν επίσης συστάσεις που αφορούν, αφενός, την ενίσχυση και την παροχή περισσότερο εξατομικευμένης στήριξης στους αναζητούντες εργασία και, αφετέρου, την προώθηση της πλήρους απασχόλησης των γυναικών. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε οι οικείοι μηχανισμοί καθορισμού των μισθών να αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις εξελίξεις της παραγωγικότητας και να ενθαρρύνουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η κρίση προκάλεσε σημαντική αύξηση της ανεργίας και επιδείνωσε σημαντικά τις προοπτικές απασχόλησης για πολλά άτομα, τα οποία κινδυνεύουν να αποκοπούν από την αγορά εργασίας. Τα υψηλά επίπεδα ανεργίας αναμένεται να διατηρηθούν για ορισμένο χρονικό διάστημα, λαμβανομένης υπόψη της απόκλισης που μεσολαβεί από την οικονομική ανάκαμψη μέχρι την πραγματοποίηση θετικών εξελίξεων στην αγορά εργασίας. Έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας - όπως κατάρτιση για ανέργους και παροχή κατευθύνσεων από τις δημόσιες υπηρεσίες

απασχόλησης – συχνά όμως οι πολιτικές αυτές στερούνται επαρκών στόχων και είναι ελάχιστα αποτελεσματικές.

Οι κοινωνικές συνέπειες της κρίσης γίνονται όλο και περισσότερο αισθητές. Η **φτώχεια** και ο κίνδυνος της φτώχειας αυξάνονται, ενώ οι πιέσεις που ασκούνται στις δημόσιες δαπάνες δυσχεραίνουν την αντιμετώπισή των κινδύνων αυτών με την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και παροχών.

Η **ανεργία των νέων** αυξήθηκε κατακόρυφα, με αποτέλεσμα οι νέοι να έχουν διπλάσιες πιθανότητες να μείνουν άνεργοι σε σχέση με τον πληθυσμό των ενηλίκων. Σε ολόκληρη την ΕΕ, η ανεργία των νέων ανέρχεται στο 22%, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη φθάνει ακόμη και στο 50%. Υπήρξαν ορισμένες ελπιδοφόρες εμπειρίες με τις εγγυήσεις για τη νεολαία, οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν ευρύτερα ανά την ΕΕ, ενδεχομένως και με στήριξη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Η πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά την επέκταση των οικονομικά προσιτών υποδομών για τη φροντίδα των παιδιών και των εξαρτώμενων ατόμων, τη μείωση των μισθολογικών διαφορών και τη βελτίωση της φορολογικής μεταχείρισης των προσώπων που αποτελούν το δεύτερο εργαζόμενο μέλος των νοικοκυριών, ώστε να αυξηθεί σημαντικά η **συμμετοχή των γυναικών** στην αγορά εργασίας. Δεν δίδεται ακόμη επαρκής έμφαση σε στρατηγικές για την ενεργό γήρανση, όπως ο εκσυγχρονισμός των εργασιακών ρυθμίσεων και η διεύρυνση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση, οι οποίες είναι καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, ιδίως για τους μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους.

Ορισμένα κράτη μέλη εφάρμοσαν φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις των οικείων **συστημάτων καθορισμού των μισθών και τιμαριθμικής αναπροσαρμογής**, ώστε με την πάροδο του χρόνου η εξέλιξη των μισθών να συμβαδίζει σε μεγαλύτερο βαθμό με την εξέλιξη της παραγωγικότητας. Περιορισμένη πρόοδος έχει επιτευχθεί σε άλλες χώρες, όπου η λειτουργία ορισμένων συστημάτων τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών έχει χαρακτηριστεί ως πιθανή απειλή για την ανταγωνιστικότητα. Οι εν λόγω χώρες, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, θα πρέπει να αναζητήσουν τρόπους για να περιορίσουν αυτό το μειονέκτημα στο μέλλον. Σε χώρες που παρουσιάζουν πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, παρατηρείται κάποια εξισορρόπηση υπέρ της εγχώριας ζήτησης, μεταξύ άλλων μέσω αυξήσεων των μισθών. Η εξισορρόπηση αυτή θα πρέπει να συνεχιστεί. Πρέπει να επιτευχθεί μια ισόρροπη σχέση όσον αφορά τα επίπεδα των μισθών, ώστε να μην είναι τόσο υψηλά που να αποθαρρύνουν την πρόσληψη νέων, και ιδίως εργαζομένων με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης, αλλά ούτε και τόσο χαμηλά, ώστε να υπάρχει ο κίνδυνος να μετατραπούν οι εργασίες σε παγίδες φτώχειας για τους εργαζομένους.

Μολονότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν δρομολογήσει ευρείες μεταρρυθμίσεις του **εργατικού τους δικαίου**, ώστε να αυξήσουν την ευελιξία των μορφών συμβάσεων και εργασιακών ρυθμίσεων, σε άλλες περιπτώσεις η μεταρρυθμιστική διαδικασία φαίνεται βραδεία σε σχέση με τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης και με τους κινδύνους κατακερματισμού της αγοράς εργασίας, δεδομένου ότι μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού έχει ακόμη επισφαλή απασχόληση ή βρίσκεται εκτός αγοράς εργασίας. Βραχυχρόνιες εργασιακές ρυθμίσεις και άλλες εσωτερικές πρακτικές ευελιξίας αποδείχθηκαν αποτελεσματικές σε αρκετές χώρες για τη διατήρηση της απασχόλησης μεσούσης της κρίσης, ιδίως στον μεταποιητικό τομέα. Για να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων

εργασίας, η Επιτροπή έχει διατυπώσει προτάσεις με σκοπό να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις πολιτικές τους για την απασχόληση⁹ ώστε να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης στην πράσινη οικονομία, τον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και τις ΤΠΕ, όπου εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να δημιουργηθούν περισσότερες από 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Επιπλέον, η βάση δεδομένων κενών θέσεων εργασίας του δικτύου EURES μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της κινητικότητας μεταξύ των κρατών μελών και στην αντιστοίχιση μεταξύ δεξιοτήτων και κενών θέσεων εργασίας διασυνοριακά.

Θα πρέπει να επιταχυνθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται για την αντιμετώπιση των υψηλών επιπέδων **πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης**, συμπεριλαμβανομένων προληπτικών μέτρων, καθώς και οι μεταρρυθμίσεις των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του θεσμού της μαθητείας. Αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για την απασχολησιμότητα των νέων γενεών, αλλά και για τη συνολική ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, δεδομένου ότι η ΕΕ υστερεί σε σχέση με τους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους. Επιπλέον, οι δημογραφικές αλλαγές ενέχουν νέους κινδύνους ελλείψεων και αναντιστοιχιών δεξιοτήτων, γεγονός που αυξάνει την πίεση για επιμήκυνση του χρόνου εργασίας και για πιο παραγωγική εργασία. Αρκετές χώρες πρέπει να καταβάλουν ιδιαίτερες προσπάθειες για να μειώσουν τον μεγάλο αριθμό μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα τη σχολική εκπαίδευση, να προσφέρουν καλύτερες ευκαιρίες στους νέους στην αγορά εργασίας και να περιορίσουν την ανεργία των νέων. Γενικότερα, οι επιδόσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης και της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, θα πρέπει να βελτιωθούν σε όλους τους τομείς. Σε πολλά κράτη μέλη, υπάρχουν περιθώρια για την ανάπτυξη προγραμμάτων μαθητείας. Γενικά, πρέπει να καταβληθούν πολύ περισσότερες προσπάθειες ώστε η εκπαίδευση και η κατάρτιση να λαμβάνουν υπόψη και να προβλέπουν τις μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση από το σχολείο στην εργασία.

Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης

Ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τη δημόσια διοίκηση όσον αφορά τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, την αντιμετώπιση καθυστερήσεων στο νομικό σύστημα και την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη διευκόλυνση της επαφής με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Το ζήτημα της ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας για την αξιοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ καλύπτεται επίσης σε αρκετές συστάσεις.

Επί του παρόντος, οι **δημόσιες διοικήσεις** δέχονται πιέσεις σε ολόκληρη την ΕΕ: δεν αντιμετωπίζουν απλώς περικοπές στους προϋπολογισμούς και στον αριθμό των υπαλλήλων, αλλά πρέπει επίσης να προσαρμοστούν στις ολοένα πιο απαιτητικές προσδοκίες της κοινωνίας και των επιχειρήσεων. Καθώς προχωρεί η πολιτική και οικονομική ολοκλήρωση, οι δημόσιες διοικήσεις θα πρέπει επίσης να εφαρμόζουν ολοένα και πιο εξελιγμένους και απαιτητικούς κανόνες της ΕΕ. Η ανεπάρκεια των διοικήσεων σε διάφορα κράτη μέλη προκαλεί μια σειρά προβλημάτων: από δυσκολίες στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας έως την ελλιπή εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ και την ανεπαρκή μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ. Η πρόκληση της εξασφάλισης δημόσιων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας καθιστά αναγκαία την τεχνολογική και οργανωτική καινοτομία, όπως π.χ. μια αποφασιστική μετάβαση προς την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ορισμένες διοικήσεις θα μπορούσαν να ωφεληθούν από

⁹ COM(2012) 173.

μια περισσότερο εντατική ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Η αποτελεσματικότητα των συστημάτων απονομής της **δικαιοσύνης σε αστικές υποθέσεις** πρέπει να βελτιωθεί σε πολλές χώρες, ιδίως με τη μείωση της συσσώρευσης εκκρεμουσών υποθέσεων, την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών και τη θέσπιση εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών.

Λαμβανομένων υπόψη των πιέσεων που ασκούνται στα δημόσια οικονομικά, τα **κονδύλια της ΕΕ** αποτελούν σημαντικό μοχλό για την τόνωση της οικονομίας και τη χρηματοδότηση έργων που δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη σε πολλές χώρες. Υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η διακυβέρνηση των δημόσιων θεσμών με την περαιτέρω επαγγελματικοποίηση της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, την ενίσχυση των ικανοτήτων ανάλυσης και την εξασφάλιση της συνέχειας και της σταθερότητας του αρμόδιου προσωπικού. Οι κανόνες έχουν απλουστευτεί σε επίπεδο ΕΕ, και η Επιτροπή παρέχει συνδρομή στις προσπάθειες αναπρογραμματισμού που καταβάλλουν τα κράτη μέλη με σκοπό να προσαρμόσουν περαιτέρω τη χρηματοδότηση στις ανάγκες της ανάπτυξης.

Πολλά κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής. Σε όλα τα κράτη μέλη υπάρχουν «παραοικονομίες», ορισμένες από τις οποίες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες. Τα προβλήματα που προκαλούνται από τη φορολογική απάτη και τη φοροδιαφυγή πρέπει να αντιμετωπιστούν σε διάφορα επίπεδα: τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν μέτρα για να καταστήσουν αποτελεσματικότερα τα οικεία συστήματα είσπραξης φόρων· η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να ενισχυθεί και να είναι αποτελεσματική· η ΕΕ πρέπει να εφαρμόζει σαφή και συνεκτική πολιτική ΕΕ έναντι των τρίτων χωρών, ώστε να διασφαλίζει ότι μπορούν να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της απάτης και της φοροδιαφυγής, οι οποίες βασίζονται στη χρήση ορισμένων τρίτων κρατών που δεν εφαρμόζουν ισοδύναμα πρότυπα· και, τέλος, πρέπει να εφαρμόζεται συντονισμένη και αποτελεσματική πολιτική έναντι των τρίτων χωρών.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η κρίση έφερε στο φως βαθιά ριζωμένες ανισοροπίες και αδυναμία πραγματοποίησης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Όπως ακριβώς απαιτήθηκε κάποιος χρόνος για να γίνουν αισθητά τα προβλήματα αυτά, έτσι θα απαιτηθεί και πάλι χρόνος για να επανέλθει η οικονομία της ΕΕ σε υγιή τροχιά. Η ανάλυση για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2012 καταδεικνύει ότι η νέα οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ αρχίζει να αποδίδει, βοηθώντας τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν στις βασικές μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης. Είναι επίσης προφανές ότι τα κράτη μέλη δεν επιλέγουν πάντα τις περισσότερο φιλικές προς το περιβάλλον οδούς στις αποφάσεις δημοσιονομικής εξυγίανσης που λαμβάνουν.

Συνολικά, κατά τους προσεχείς δώδεκα μήνες, είναι αναγκαίο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση και επιτακτικός χαρακτήρας στα μέτρα ανάπτυξης, ενώ θα συνεχιστούν η δημοσιονομική εξυγίανση και η σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αναληφθεί συντονισμένη δράση σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ώστε να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο τα αποτελέσματα των μέτρων πολιτικής και των μεταρρυθμίσεων.

Με τις προτάσεις που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση και στις πιο λεπτομερείς ειδικές ανά χώρα συστάσεις, η Επιτροπή προτείνει συγκεκριμένα μέτρα τα οποία μπορούν να βοηθήσουν την επάνοδο της ΕΕ στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, γεγονός που θα συμβάλει στη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, στην ελάφρυνση της φτώχειας και στη διασφάλιση πιο βιώσιμης ανάπτυξης για το μέλλον. Οι συστάσεις αυτές πρέπει να εφαρμοστούν κατά προτεραιότητα. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα του νέου πλαισίου διακυβέρνησης για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου κατά το επόμενο έτος.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα συνεχίσει να αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην πλήρη εφαρμογή του χάρτη πορείας, του Οκτωβρίου 2011, για να διασφαλίσει μια ισόρροπη προσέγγιση με σκοπό την έξοδο της ΕΕ από την κρίση.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα για να υλοποιήσει την αναπτυξιακή της πρωτοβουλία, καθώς και να θέσει τα θεμέλια και να καθορίσει το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Παράρτημα 1: Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Παράρτημα 2: Αποτελέσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων και των διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Τον Μάρτιο του 2010, η Επιτροπή πρότεινε και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη **στρατηγική «Ευρώπη 2020»**. Πρόκειται για την αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ για την προσεχή δεκαετία. Η στρατηγική αυτή περιστρέφεται γύρω από πέντε πρωταρχικούς στόχους στους τομείς της απασχόλησης, της Ε&Α, του κλίματος και της ενέργειας, της εκπαίδευσης και της καταπολέμησης της φτώχειας. Είκοσι τρία κράτη μέλη ενέκριναν επίσης το **Σύμφωνο για το Ευρώ +**, τον Μάρτιο του 2011, με σκοπό να επισπεύσουν τον συντονισμό των μεταρρυθμίσεων σε τομείς που δεν καλύπτονταν πλήρως στο επίπεδο της ΕΕ (βλέπε πλαίσιο).

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης και οι συννομοθέτες της ΕΕ ενέκριναν τη νομοθεσία της «δέσμης έξι μέτρων» σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση, η οποία ετέθη σε ισχύ στις 13 Δεκεμβρίου 2011. Η νέα αυτή νομοθεσία έδωσε στην ΕΕ νέα και αποτελεσματικά εργαλεία για την εις βάθος παρακολούθηση των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών και την επιβολή των κανόνων. Με τη νομοθεσία αυτή, το **Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης** τροποποιήθηκε για να ενισχύσει τη συλλογική εποπτεία των δημόσιων οικονομικών. Πολύ μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στο κριτήριο του δείκτη χρέους που περιλαμβάνεται στη Συνθήκη, και έτσι έχουν θεσπιστεί νέοι μηχανισμοί επιβολής (συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων) τόσο στο προληπτικό όσο και στο διορθωτικό σκέλος του Συμφώνου.

Για να αναγνωριστεί η σημασία που ενέχει η αποφασιστική αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών μη δημοσιονομικού χαρακτήρα, το πλαίσιο εποπτείας διευρύνθηκε επίσης, με μια **νέα διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών**. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην πρόληψη της εμφάνισης ανισορροπιών που θέτουν σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα. Όπου εξακολουθούν να υπάρχουν ανισορροπίες, η διαδικασία θα διασφαλίζει τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Η νέα διαδικασία περιλαμβάνει σύστημα κυρώσεων για την κατ' επανάληψη αθέτηση συμφωνηθεισών δράσεων. Με τη διαδικασία αυτή, η πρώτη έκθεση της Επιτροπής για τον μηχανισμό επαγρύπνησης δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2012. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής, η πρώτη σειρά εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων κάλυψε δώδεκα χώρες (Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρο, Ουγγαρία, Σλοβενία, Φινλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο)¹⁰.

Για την από κοινού επίτευξη των στόχων αυτών και τη συγκέντρωση όλων των εν λόγω δεσμεύσεων, ώστε να διασφαλιστούν ο καλύτερος εκ των προτέρων συντονισμός και η παρακολούθηση των αποφάσεων, τα κράτη μέλη ενέκριναν και εφάρμοσαν, για πρώτη φορά το 2011, ένα νέο μέσο συντονισμού των εθνικών πολιτικών, το **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συντονισμού των πολιτικών**.

Ο κύκλος αυτός αρχίζει με τη δημοσίευση Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης (ΕΕΑ) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην οποία επανεξετάζονται οι οικονομικές προκλήσεις και καθορίζονται οι προτεραιότητες για την ΕΕ στο σύνολό της. Η Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης υποβάλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για τις συζητήσεις των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Με βάση τις κατευθύνσεις που συνάγουν, τα κράτη μέλη υποβάλλουν προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης (σχετικά με την κατάσταση των

¹⁰ Οι «χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα» (η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Ρουμανία) δεν περιλαμβάνονταν στη διαδικασία αυτή.

δημοσίων οικονομικών τους) και εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων (σχετικά με μέτρα για την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης) τον Απρίλιο, ούτως ώστε να μπορεί η Επιτροπή να τα αξιολογήσει ταυτόχρονα. Η αξιολόγηση της Επιτροπής λαμβάνει τη μορφή προτάσεων ετησίως, ειδικών ανά χώρα συστάσεων, οποίες εξετάζονται στη συνέχεια από συνθέσεις του Συμβουλίου και εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις αρχές του καλοκαιριού πριν από την τελική έγκρισή τους από το Συμβούλιο. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, τα κράτη μέλη οριστικοποιούν τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τις μεταρρυθμιστικές στρατηγικές τους, η δε Επιτροπή και τα αρμόδια θεσμικά όργανα της ΕΕ εξετάζουν και παρακολουθούν τις επιδόσεις και την πρόοδο.

Η σημερινή δέσμη συστάσεων ανοίγει το δρόμο για την ολοκλήρωση του δεύτερου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου συντονισμού των πολιτικών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2012. Σε σχέση με το παρελθόν έτος, η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας και ο αντίκτυπος των παρεχόμενων κατευθύνσεων ενισχύονται από τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή των συστάσεων του 2011, από τα συμπεράσματα των εμπειριστατωμένων επισκοπήσεων που διεξήγαγαν τα 12 κράτη μέλη και από τον μεγαλύτερο αυτοματισμό που θα πρέπει να χαρακτηρίσει τη θέσπιση των προτεινόμενων συστάσεων για τα ληπτέα μέτρα.

Το Σύμφωνο για το Ευρώ +

Τα κράτη μέλη που έχουν προσχωρήσει στο Σύμφωνο του Ευρώ + (όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, καθώς και η Βουλγαρία, η Δανία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Ρουμανία), έχουν αναλάβει τη δέσμευση να πραγματοποιήσουν φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στους τέσσερις τομείς που καλύπτονται από το Σύμφωνο: τόνωση της ανταγωνιστικότητας, τόνωση της απασχόλησης, ενίσχυση της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών και ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Επίσης, δεσμεύονται να αναπτύξουν διαρθρωμένες συζητήσεις για θέματα φορολογικής πολιτικής. Οι δεσμεύσεις των συμμετεχόντων κρατών μελών λαμβάνονται υπόψη στα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης και στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

Το 2011, ανακοινώθηκε μια πρώτη σειρά εθνικών δεσμεύσεων, και η Επιτροπή αναφέρθηκε σ' αυτές κατά τη δημοσίευση των συστάσεων του παρελθόντος έτους. Κατά την εξέταση των εθνικών προγραμμάτων του 2012, ο βαθμός υλοποίησης των ανειλημμένων υποχρεώσεων διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και των τομέων πολιτικής. Σε πολλές περιπτώσεις, οι κυβερνήσεις έχουν κάνει τα πρώτα βήματα με νομοθετικές προτάσεις, που δεν έχουν ακόμη εγκριθεί και των οποίων οι επιπτώσεις είναι ακόμη αβέβαιες. Τα κράτη μέλη έλαβαν υπόψη σοβαρά τις δεσμεύσεις τους όσον αφορά τη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και υπέβαλαν νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα και τους εθνικούς δημοσιονομικούς κανόνες. Σε πολλές περιπτώσεις, ωστόσο, η θέσπιση της νέας νομοθεσίας καθυστερεί, με αποτέλεσμα να αναβάλλεται η εφαρμογή της. Σημειώθηκε, επίσης, πρόοδος όσον αφορά τις δεσμεύσεις για την τόνωση της απασχόλησης, ιδίως με μεταρρυθμίσεις για την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, καθώς και με μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, με κύρια έμφαση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή παρουσιάζει την αξιολόγησή της στα υπηρεσιακά έγγραφα εργασίας που επισυνάπτονται στην παρούσα δέσμη εγγράφων και θα συνεχίσει να παρακολουθεί την εφαρμογή των δεσμεύσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2012-2013*

	Δημόσια οικονομικά				Δημοσιονομικός τομέας			Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της ανάπτυξης					Αγορά εργασίας				
	Υγιή δημόσια οικονομικά	Συστήματα υγείας και συντάξεων	Δημοσιονομικό πλαίσιο	Φορολογία	Τραπεζικός τομέας	Αγορά κατοικίας	Πρόσβαση στη χρηματοδότηση	Βιομηχανίες δικτύου	Ανταγωνισμός στον τομέα των υπηρεσιών	Δημόσιες υπηρεσίες και ρυθμίσεις	Ε&Α και καινοτομία	Αποδοτικότητα πόρων	Συμμετοχή στην αγορά εργασίας	Ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	Μηχανισμοί καθορισμού των μισθών	Ευελξία με ασφάλεια στις αγορές εργασίας	Εκπαίδευση
AT																	
BE																	
BG																	
CY																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

* Για την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία, η μοναδική σύσταση που διατυπώνεται είναι να τηρήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των προγραμμάτων χρηματοδοτικής βοήθειας της ΕΕ/του ΔΝΤ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020¹¹

Το σύμβολο «*» προστίθεται όταν ένας εθνικός στόχος εκφράζεται με δείκτη διαφορετικό από τον δείκτη του πρωταρχικού στόχου της ΕΕ.

Στόχοι των κρατών μελών	Επίπεδο απασχόλησης (σε %)	E&A (ως % του ΑΕΠ)	Στόχοι μείωσης εκπομπών (έναντι των επιπέδων του 2005) ¹²	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Ενεργειακή απόδοση – μείωση της κατανάλωσης ενέργειας (σε Mtoe) ¹³	Πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης (σε %)	Τριτοβάθμια εκπαίδευση σε %	Μείωση του πληθυσμού που απειλείται με φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό (σε αριθμό ατόμων)
Πρωταρχικός στόχος της ΕΕ	75%	3%	-20% (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990)	20%	αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 20% δηλαδή κατά 368 Mtoe	10%	40%	20 000 000
Εκτίμηση για το σύνολο της ΕΕ	73,70-74%	2,65-2,72%	-20% (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990)	20%	206,5	10,3-10,5%	37,6-38,0% ¹⁴	
AT	77-78%	3,76%	-16%	34%	7,16	9,5%	38% (συμπεριλαμβανομένου του ISCED 4a, που το 2010 ήταν περίπου 12%)	235 000
BE	73,2%	3,0%	-15%	13%	9,80	9,5%	47%	380 000
BG	76%	1,5%	20%	16%	3,20	11%	36%	260 000*
CY	75-77%	0,5%	-5%	13%	0,46	10%	46%	27 000

¹¹ Οι εθνικοί στόχοι που καθορίστηκαν στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων τον Απρίλιο του 2012.

¹² Οι εθνικοί στόχοι μείωσης των εκπομπών που προβλέπονται στην απόφαση 2009/406/ΕΚ («απόφαση επιμερισμού των προσπαθειών») αφορούν τις εκπομπές που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας εκπομπών. Οι εκπομπές που καλύπτονται από το σύστημα αυτό θα μειωθούν κατά 21% έναντι των επιπέδων του 2005. Η αντίστοιχη συνολική μείωση εκπομπών θα είναι -20% έναντι των επιπέδων του 1990.

¹³ Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εθνικές προβλέψεις ποικίλλουν επίσης ανάλογα με το έτος ή τα έτη που λαμβάνονται ως βάση για τις εκτιμήσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

¹⁴ Στον υπολογισμό αυτό δεν περιλαμβάνεται το επίπεδο 4 της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης-ISCED 4 (Γερμανία, Αυστρία), ούτε το ΗΒ· αποτέλεσμα με το επίπεδο ISCED 4: 40,0-40,4%.

CZ	75%	1% (μόνο ο δημόσιος τομέας)	9%	13%	ά.α.	5,5%	32%	Διατήρηση του αριθμού των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο επίπεδο του 2008 (15,3% του συνολικού πληθυσμού) με προσπάθειες μείωσής του κατά 30 000
DE	77%	3%	-14%	18%	38,30	<10%	42% (συμπεριλαμβανομένου του ISCED4 που το 2010 ήταν 11,4%)	320 000 (μακροχρόνια άνεργοι)*
DK	80%	3%	-20%	30%	0,83	<10%	τουλάχιστον 40%	22 000 (άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας)*
EE	76%	3%	11%	25%	0,71	9,5%	40%	61 860 άτομα εκτός κινδύνου φτώχειας*
EL	70%	Δεν έχει καθοριστεί στόχος	-4%	18%	2,70	κάτω του 10%	32%	450 000
ES	74%	3%	-10%	20%	25,20	15%	44%	1 400 000 - 1 500 000
FI	78%	4%	-16%	38%	4,21	8%	42% (στενός εθνικός ορισμός)	150 000
FR	75%	3%	-14%	23%	34,00	9,5%	50%	Μείωση κατά ένα τρίτο του εμμένοντος ποσοστού του πληθυσμού που δεν ανήκουν στον ενεργό πληθυσμό στη διάρκεια της περιόδου 2007-2012 ή κατά 1 600 000 άτομα *
HU	75%	1,8%	10%	14,65%	2,96	10%	30,3%	450 000
IE	69-71%	περίπου 2% (2,5% του ΑΕΠ)	-20%	16%	2,75	8%	60%	200 000*
IT	67-69%	1,53%	-13%	17%	27,90	15-16%	26-27%	2 200 000
LT	72,8%	1,9%	15%	23%	1,14	<9%	40%	170 000
LU	73%	2,3-2,6%	-20%	11%	0,19	<10%	66%	6 000
LV	73%	1,5%	17%	40%	0,67	13,4%	34-36%	121 000*
MT	62,9%	0,67%	5%	10%	0,24	29%	33%	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16%	14%	ά.α.	<8 %	>40% Αναμένεται ότι θα ανέλθει σε 45% το 2020	93 000*
PL	71%	1,7%	14%	15,48%	13,6	4,5%	45%	1 500 000

PT	75%	3%	1%	31%	6,00	10%	40%	200 000
RO	70%	2%	19%	24%	10,00	11,3%	26,7%	580 000
SE	Αρκετά πάνω από 80%	περίπου 4%	-17%	49%	12,80	<10%	40-45%	Μείωση του ποσοστού των γυναικών και των ανδρών που δεν ανήκουν στον ενεργό πληθυσμό (εκτός των σπουδαστών πλήρους φοίτησης), των μακροχρόνια ανέργων ή των εργαζομένων που έχουν παρατεταμένη αναρρωτική άδεια σε επίπεδο πολύ χαμηλότερο του 14% *
SI	75%	3%	4%	25%	ά.α.	5%	40%	40 000
SK	72%	1%	13%	14%	1,65	6%	40%	170 000
UK	Δεν καθορίζεται στόχος στο ΕΠΜ	Δεν καθορίζεται στόχος στο ΕΠΜ	-16%	15%	ά.α.	Δεν καθορίζεται στόχος στο ΕΠΜ	Δεν καθορίζεται στόχος στο ΕΠΜ	Αριθμητικοί στόχοι που αναφέρονται στον νόμο για την φτώχεια των παιδιών του 2010*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΝ

Στις 14 Φεβρουαρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε την πρώτη έκθεσή της για τον μηχανισμό επαγρύπνησης, η οποία εκπονήθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Στην έκθεση αυτή εξετάστηκε η κατάσταση όλων των κρατών μελών, με εξαίρεση τις τέσσερις χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ρουμανία). Βάσει ανάγνωσης, από οικονομικής σκοπιάς, του πίνακα αποτελεσμάτων που αποτελείται από τον μηχανισμό επαγρύπνησης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι δικαιολογημένη η περαιτέρω εμπειριστατωμένη ανάλυση των μακροοικονομικών εξελίξεων στα ακόλουθα δώδεκα κράτη μέλη: **Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρο, Ουγγαρία¹⁵, Σλοβενία, Φινλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.**

Για καθεμία από τις χώρες αυτές, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν ειδική εμπειριστατωμένη ανά χώρα ανάλυση. Οι αναλύσεις αυτές δημοσιεύονται ως υπηρεσιακά έγγραφα εργασίας στο πλαίσιο της παρούσας δέσμης. Κατά την εκπόνησή τους, πραγματοποιήθηκαν ειδικές διερευνητικές αποστολές, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία¹⁶. Η παρούσα ανακοίνωση ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, σύμφωνα με τις οποίες η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των εμπειριστατωμένων επισκοπήσεων και τις δημοσιοποιεί.

Με βάση τις εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν ανισορροπίες που πρέπει να διορθωθούν, σε ορισμένες δε περιπτώσεις επειγόντως:

- Το **Βέλγιο** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας των εμπορευμάτων και του χρέους, ιδίως όσον αφορά το υψηλό επίπεδο του δημόσιου χρέους, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Η **Βουλγαρία** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο επίπεδο του εξωτερικού χρέους, καθώς και σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με την απομόχλευση του τομέα των επιχειρήσεων και τη διαδικασία προσαρμογής της αγοράς εργασίας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Η **Δανία** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, θα πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που διέπουν ιδίως την εξωτερική ανταγωνιστικότητά της και τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με το χρέος

¹⁵ Η κυβέρνηση της Ουγγαρίας ζήτησε επισήμως προληπτική χρηματοδοτική βοήθεια από την ΕΕ και το ΔΝΤ το Νοέμβριο του 2011.

¹⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 και το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, οι εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις διενεργούνται σε συνδυασμό με τις αποστολές εποπτείας. Οι αποστολές αυτές πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο υπηρεσιών μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου.

των νοικοκυριών, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.

- Η **Ισπανία** παρουσιάζει πολύ σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται ιδίως με το υψηλό επίπεδο χρέους του ιδιωτικού τομέα, την ιδιαίτερα αρνητική κατάσταση της χώρας όσον αφορά το μεγάλο εξωτερικό χρέος και τον χρηματοπιστωτικό τομέα που επηρεάστηκαν από τις εξελίξεις της αγοράς κατοικίας, απαιτούν προσεκτική παρακολούθηση και επείγοντα μέτρα οικονομικής πολιτικής, ώστε να αποτραπούν οποιεσδήποτε δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία της οικονομίας και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.
- Η **Γαλλία** παρουσιάζει σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς των εξαγωγικών επιδόσεων και της ανταγωνιστικότητας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Η **Ιταλία** παρουσιάζει σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προσοχή στο υψηλό δημόσιο χρέος και στις μακροοικονομικές εξελίξεις στον τομέα των εξαγωγικών επιδόσεων, δεδομένου ότι η Ιταλία έχασε την εξωτερική ανταγωνιστικότητά της μετά την υιοθέτηση του ευρώ. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου του δημόσιου χρέους, η τόνωση του αναπτυξιακού δυναμικού θα πρέπει να αποτελέσει κύρια προτεραιότητα, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Η **Κύπρος** παρουσιάζει πολύ σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι μακροοικονομικές εξελίξεις, όπως αντικατοπτρίζονται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, στα δημόσια οικονομικά και στον χρηματοπιστωτικό τομέα απαιτούν προσεκτική παρακολούθηση και επείγοντα μέτρα οικονομικής πολιτικής, ώστε να αποτραπούν οποιεσδήποτε δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία της οικονομίας και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.
- Η **Ουγγαρία** παρουσιάζει σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις, όπως το άκρως αρνητικό μέγεθος της καθαρής διεθνούς επενδυτικής θέσης και του δημόσιου χρέους, ώστε να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας. Επιπλέον, πέραν της αξιολόγησης των αποτελεσματικών ενεργειών που ανέλαβε η Ουγγαρία, και σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης πρόταση απόφασης του Συμβουλίου, τον Μάρτιο του 2012, για την άρση της αναστολής αναλήψεων υποχρεώσεων από το Ταμείο Συνοχής.
- Η **Σλοβενία** παρουσιάζει σοβαρές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με τον τομέα των επιχειρήσεων, την απομόγλευση και την τραπεζική σταθερότητα, καθώς και οι αρνητικές αλλά λιγότερο πιεστικές εξελίξεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, απαιτούν προσεκτική παρακολούθηση, ώστε να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.

- Η **Φινλανδία** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Η **Σουηδία** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με το χρέος του ιδιωτικού τομέα και της αγοράς κατοικίας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
- Το **ΗΒ** παρουσιάζει ανισορροπίες. Ειδικότερα, πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς του χρέους των νοικοκυριών και της αγοράς ακινήτων, όπως και στις αρνητικές, αλλά λιγότερο πιεστικές, εξελίξεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.

Οι ανισορροπίες αυτές θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του προληπτικού σκέλους της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών και έχουν ενσωματωθεί στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.